

LOENBOM, SAMUEL
CARLBOHM, JOHAN ARVID
KONGL. FINSKA BOKTRYCKERIET

**Kort underrättelse om frälse- och ofrälse-
stånden i Swerige, jämte förteckning på de,
i den sist upkomna twisten, om befodrings-
rättigheten, utkomne skrifter. =Anon.=
Stockholm, tryckt i kongl. fins**

Stockholm
1771

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!



Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agn.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

LOENBOM, S.

1771

Sv. Saml.

Polit.

Sv.

(Br.)

1700-1829



1771
LÖENBOM

Ex. B

Sv. Saml.
P. 17
C. 170
1700-1829


Kort
Underrättelse
Om
Frälse- och Sfrälse-Stånden
i Sverige,
Sämte
Förteckning
På
De, i den sist upkomna Twisten,
Om
Befordrings-Rättigheten,
Utkomne Skrifter.



SEDERHOLM,
Tryckt i Kongl. Finska Boktryckeriet,
hos JOHAN ARVID CARLBOHM, Maji, 1771.



af Samuel Lönbom



F från äldsta tider har Lagstiftande Magten i Swea Rike wa-
 rit hos Folket, eller Odalmännen, som woro jordägare, be-
 sittne män, eller män för sig. Dese utgjorde det sanma,
 som wi nu kalle Rikens Ständer, eller Folkets Fullmäktige. De
 biträddes af sina Lagmän, såsom ordsförande, wid Konunga wal,
 wid Riksmöten eller älsbärjar Ting, och bibehöllo så forsakälligt den-
 na Rättighet, att Lagmännen, efter Lag måste wara Bonde-Son,
 eller, som är det sanma, Odalmans Son. Konungen skapade Lag
 efter Landets sed och antagne sedwänjor, til des skrifwen Lag upkom
 och med allmänt samtycke antogs. Hans Tjänstemän woro, till en
 tid, Dottar i Religions och Rättegångs ärender, samt Fylkis-Konun-
 gar, til orternes försvar och allmänna säkerheten. Sedan dese up-
 hört under Ingiald Illrådas Regimente, upkommo efter hand Jarlar,
 Herskar, Råd, Hof och Thignarmän, som dels borde besörja om Land-
 geringen, dels om Försvars-werket, dels wara Konungen följaktige på
 sina resor, samt af sina förlänningar hålla Rusttjänst. Hos det öfria
 Folket woro dese i mycket anseende; ägde wisa förmöner samt
 större eller mindre Lån; men hade ingen del i Lagstiftande magten;
 emedan dertill fordrades att wara fri från Låns Band. Således
 tyckes Folket den tiden icke utgjorde mer än et enda Stånd.

Ett annat tidhwarf kom och förändrade småningom detta utse-
 nde. När Romerska Presterskapet fått fast fot i Landet, fölgde de
 den så kallade Heliga Romerska Stofens oheliga grundsats, att stå
 all magt under sig: de begynte undergräfwä Folkets wälde, dermed,
 att de betogo Allmogens rättighet, att komma wäpnad til Tings, hwil-
 ket skedde år 1152 på Linköpings möte. Ingen annan fick sedan bä-
 ra Wapen än Konungens Hofmän och Lifwakt, som deraf kallades
 Wäpnare och Swenner af wapen. Detta är början til Person-
 liga Adelen i Swea Rike. Efter hand intogos Lagmännen i Rådet,
 hwaraf Senaten fick anledning att anse sig som hela Folkets Re-
 presentanter. Biskoparne och de Adelige utwidgade sitt Stånds
 magt,



maot, alt som de hunno med att sätta både Konungarna heltwa och
 Folket under sitt twång. Dese Andelige Fäder woro de förste, som
 skaffade sig Privilegier, eller förmoner, friheter och undantag från
 Allmänna Lagen. De togo sin begynnelse År 1200, då Kon. SVER-
 KER CARLSSON frifallade dem från werldslig Domstol och de-
 ras gods från all Skatt och tunga, som andre Rikets invånare woro
 skyldige att utgöra. Sedan stadfastades de år 1219, då Hans
 Son Konung JOHAN, förlänte dem ännu större friheter, så att der-
 af upkom Andeligt Frälse (*). Wid Kon. ERIC XI eller Låspes
 anråde till Regeringen, ägde redan alle Biskopar sate i Rådet och
 togo företräde för de werdslige Herrarna. Ifrån den tiden öktes de-
 ras förmoner genom Privilegier af K. ERIC Låspe 1235: af K.
 MAGNUS Ladulås 1278 och 1281: K. BIRGER MAGNUSSON
 1304: K. MAGNUS Smek 1319 och 1335: Kon. ERIC MA-
 GNUSSON 1342: K. ALBRECHT 1363: Dr. MARGARETA
 1395: K. ERIC af Pommern 1436: K. CHRISTOPHER af Båi-
 jern 1441: K. CARL KNUTSON 1448: K. CHRISTIERN I,
 1457, och K. JOHAN II, 1497.

När de werdslige Herrar sågo detta, försummade icke heller de,
 at tänka på sitt bästa. År 1280 utgick en Stadga af K. MA-
 GNUS Ladulås, att ingen okallad skulle insinna sig wid Riksdag.
 Orsaken föregafs, att osmycken moghe är wan at göra dröghilse:
 men påföljden blef, att Odalmännen sedan icke så ofta eller så
 allmänt kallades til Riks möten. Kort derpå eller år 1283 utgaf
 samme Konung, i Calmar, en Stadga på det werdsliga Frälset,
 hwilken räknas för den första af dem som höra till Adelige Privi-
 legierna. År 1285 fölgde det andra Privilegium, som år 1335
 intogs i Westgötha-Lagen. När nu fordna Annödugs eller Träl-
 doms Ståndet 1295 war affkassadt, och Landsfolket, som tid efter
 annan åtagit sig wiså räntor, blifwit forneligen skattlagdt, började
 Rikets Odal-Allmoge hellsas för Öfrälse. Frälse-Namnet stadnade
 deremot på Romerska Clericiet, samt Konungens Tjänstemän och
 A 2 Svens

(*) Frälse betyder i äldsta meningen, at besitta sin Egendom fri från all Ko-
 nungslig rätt, eller Uttyöld til Kronan. Det Andeliga Frälset hade der-
 emot inga Onera: Men det Werdsliga skulle hålla Rust-tjänst.

Swenner, hwilkas antal öfres dels genom Allmänneliga Frälse-män, som fingo Lån af Folkunga-Attens förverkade och indragna gods; dels af Riddare, som under Kors-tågen upkommit och i K. ERIC Låspes tid blifwit i Sverige införde. Detta werldsliga Frälset iklädde sig efter hand Stånds-Rätt och blef omgärdadt med Privilegier, åren 1378, 1385, 1394, 1412, 1444, 1457, 1483, och deltog med det Andeliga, i Rikets Styrelse; hwadan och följande tidens Riksmöten blifwit kallade Herredagar.

Hela Swenska Folkets Lagstiftande Rätt stadnade således i dessa två Frälse-Stånds-Händer. De våkade wäl stundom i mycken oenighet med hwarandra; emedan et Hierarchiskt och Aristocratiskt Interesse icke wid alla tillfällen stod att förena; men att bibehålla sig wid den styrka, hwaraf de kommit i besittning, hade de försigtighet nog, att flera gånger uprätta Confederationer sig imellan, såsom 1322 i Scara, 1436 i Söderköping och 1512 i Stockholm. Hos Odal-männen war namnet ännu qwar af Odal-Bönder, år 1436; men Frälse-Männen kallade sig heshwa i 1512 års Förening Rikens Herrar.

Detta warade till År 1527, då Kon. GUSTAF I på Riksdagen i Westerås rådfrågade ej allena Presterkapet och Adelen, utan och, till at återställa den rubbade jämnwigten i Landet, särskildt inhemtade Borgare och Bonde-Ståndens utlåtande öfwer de angelägna ärenden, som då förehades. Ifrån den tiden har Swenska Folket utöfwat Lagstiftande Magten, fördelt i fyra Stånd (*).

I det sedermera förflutna Tidwarf, har Ridderkapet och Adelen alltid warit ansedt såsom Första Ståndet i Riket. Det hade under K. CHRISTIERN II:dras omilda fast forta Regering så mycket lidit, att K. GUSTAF I med all flit sökte uphjelpa det samma, och till den ändan år 1526 i Wadstena stadfäste dess Privilegier. Efterföljande Glorwyrdige Konungar, hafwa följt hans efter-
döme,

(*) I nästförlidne Århundrade hafwa åtskillige, som skrifwit om Swea Rikes Stats Förfatning, öwift af hwad anledning, berättat, at i Sverige woro Sex Stånd, neml. 1 Årf-Prinsarne. 2 Adelen. 3 Preste-Ståndet. 4 Krigs-Ståndet. 5 Borgare-Ståndet, och 6 Bonde-Ståndet. Se Daniel Perri Terseri Regni Sveciæ Elogia och Prof. L. Ludenii Programme, Dorpt 1650. Dan. Olai Morgonstjärnas Sveciæ Elogia, Dorpt 1651 och Luca de Linda Descriptio Orbis. Pag. 977.

dbme, så att det Högloffliga Ståndet fått nya Privilegier, eller stadfästelse å de förriga, Åren 1567, 1569, 1590, 1594, 1607 (*), 1617, 1626, 1644, 1651, 1655, 1719 och 1723. Likå som Herremän i äldre tider bestodo af Jarlar, Hersar, Wåpnare, Swenner och Riddare, har Ståndet i senare tider bestått af Grefwar, Friherrar, Ridders och Adelsmän, hwilke varit fördelte i tre Classer, till des denna Classification på Riksdagen år 1719 uphördte. I allmänhet har detta Höglofl. Stånd gemenligen varit sorgfälligt, att bibehålla den jämnwigt, som är högstnödig inellan 4 i Riket lika Magtagande Stånd; dock hafwa, genom en eller fleras tilltagsna påståenden, eller oförsigtiga upförande, då och då twistigheter upkommit, som förorsakat ej allena skarpa Skrift-wårlingar, utan ock allwarsama hwålsningar. Sådane äro i synnerhet: Twisten om ägande Rätten af donerad Skatte-jord, som förhades på Riksdagen 1649: om Donationer af Kronans Allodial-egendomar, som börjades 1650 och slöts med Reductionen: om frihet från bewillningar till Kronan, som i förledne Seculo flera gånger yrkades: om exclusive rättighet till Jagt, som påstods 1734: Om Adelige Biskopars och Presters Säte och Stamma i Preste-Ståndet, som wågrades 1766; men åter bifölls 1769; med flere smårre twister.

Utförligare sammanhang, om alla dessa, här allenast i korthet nämde ämnen, kan, utom Swea Rikes Allmänna Historia af Herrar von Dalin, Wilde, Bring och Botin, samt särskilda Historier om Swea Rikes Konungar, som redan äro utgifne, inhentas af följande Skrifter:

I. Dissertatio De Privilegiis, eorumque usu & abusu, cum applicatione ad Regnum Svio-Gothicum. Præf. Jac. Wallrave. Resp. Jacob. Silfverstedt. Ups. 1737 4:o.
2 3
2 D:o

(*) År 1609, då Kon. CARL IX lät för R. Ständer upläsa, hwad H. Maj:t med åtskillige Lagarne Mån, hade öfwersejt, förbättrat eller tilldt i Sweriges Lag, fanns något infördt, som för des stränghet war Ridderskapet och Adelen odrågeligt at undergå. Til Exempel: At så framt någre af Adelens Söner, icke hade uti Studier och Bokeliga Konster, gjordt så stor flit och framsteg, at de kunde pröfwas derigenom blifwa deras Fädernesland nyttige lemmar och ledamöter, skulle sådane mista både deras Adelskap och Arfverättighet. Men projectet afflögs. Se Werwings Hist. om Konung CARL IX. Del. 2 | Sid. 208.

- 6
- ✻) * (✻
2. *Dito*, De Dignitate Ducali in Svecia. Præf. *Joh. Ibri. Resp. Ol. Celsus*. Ups. 1740. 4:o.
 3. D:o De Herferis Hyperboreorum. Præf. *J. Hermansson*. Rf. *Laur. Alderhjelcke*. Ups. 1734. 4:o.
 4. D:o De Dignitate Comitiva; præcipue apud Sveones. Pr. *J. Upmarck*. Rf. *Isac Perrenin*. Ups. 1706 8:o
 5. D:o De Baronum Dignitate apud Svecos. Pr. *F. Törner*. Rf. *C. R. Berch*. Ups. 1728. 8:o.
 6. Equites s. de Ordinibus Equestribus. Pr. *P. Lagerkëf*. Rf. *Gust. Alderfeldt*. Ups. 1696. 4:o.
 7. De Ordinibus Equestribus. Pr. *Sven Bring*. Rf. *Joh. Höppener*. Londini 1748. 4:o.
 8. De Ordinum Equestrium in Svecia usu antiquo & hodierno. Pr. *Ol. Celsus*. Rf. *Henr. Rosenstierna*. Ups. 1748. 4:o (*).
 9. Handlingar til Kon. CARL XLtes Historia. Stockh. hos Dir. L Salvius 1763, 1770, XI Delar 8:o.
 10. Kon. CARL XLtes Resolution om Reductions Werket, den 13 Junii 1688. 4:o.
 11. Historiska Märkvärdigheter. Stockh. 1767, 1768. 4 Delar 8:o.
 12. Öförgripeliga Bennis emot Adelen's Rättighet öfver Skattegod's, författade af Kongl. Rådet och Canklie-Rådet Eduard Philipsen Ehrensten, jämte Bihang af Åke Rålamb's Deduction, huru Stora Laudtungs Gården olagligen gådt från Kronan under Gräfset. Stockh. Er. hos Lars Wennberg, 1769 1 8 Sid. 8:o.
 13. Kongl. Maj:ts Stadfästelse uppå åtskilliga af Preste-Ståndet författade Reglor, til vinnande af mera redighet och ordning wid Riksdagsmäns wäljande i bemänte Stånd, samt at sedan författa thet samma wid Riksdagarna uti erforderlig Activitet. Dat. d. 31 Mart. 1767.
 14. Til Hans Kongl. Maj:it underdånigst Bref af Ridderskapet och Adelen, rörande des Privilegier. Dat. d. 15 Octob. 1766.
 15. Kongl. Maj:ts Rådige Kungörelse, angående uphåfwandet af Des den 31 Martii 1767, meddelte Rådiga Stadfästelse, uppå Preste-Ståndets wid sif-ledue Riksdag författade Reglor wid Riksdagsmäns wäljande, med mera. Gifwen Norrköping d. 11 Maji 1769.
 16. Adelsmanna Ode uti Swea Rike. Norrköping, hos Joh. Benj. Blume 1760. 24 Sid. 8:o. Andra gången Er. dersammastädes 1769. 12 Sid. 4:o.

17 För.

(*) Om de älfte Legmännens Ambete, Wärdighet och förmoner, wäntas en Academisk Afhandling. Se Herr Grefwe Carl G. Frölichs Diss. De antiquis Westrogothia Legiferis, under Herr Prof. Raberii inscende. Ups. 1769. 4:o Sid. 2 Not. e.

17 Försjö till en Pragmatisk Historia om Frälse-Ståndet i Sverige, ifrån de äldsta til våra tider. Stockh. Tr. hos Carl Stolpe 1769. 104 Sid. 4:0.

Höawördige Presterskapet är ifrån Reformations-Tiden det andra Stånd i Riket. Det erhöåll wål icke straxt efter Kon. GU-STAFS tillträdde Regering något särskilde Privilegium, utan år 1529 allenast en Vämnelse om sitt Ambetes ffsydigheter. Men åren 1617, 1647, 1650, 1655, 1675 och 1725, hafwer det blifwit hugnadt med Privilegier och wisa Rättigheter, som dels angå deras heder och Ambeten, dels deras inkomster och Ldner (*). I 26 §: af sistnämde Års Privilegier, åro deras Barn, som besitta sig om dygd, flit och sticketighet, försäkrade om befordring till Ambeten.

Det Wällesliga Borgare-Ståndet, eller som de i fordom tid kallades Köpstads-Mån, hafwa icke haft några egenteligen så kallade Privilegier, widare ån de Stadgar, som åro gifne för Handelen i gemen, och de friheter som åro förundre hwar och en Stad i synnerhet. Utan hafwa de, lika som

Det Lofliga Bonde-Ståndet, wid hwarje Riksdag ågt frihet, at andraga sina almånna och enskilda Beswår, samt deröfwer erhållit Kongl. Maj:ts Nådiga Utslag, enligt Samtelige Riks-Ståndens tillströkande, hwilka sedan gälla som Grund-Lag. Wid sist håållne Riksdag, har likwål fråga upkommit om Privilegier, också för dessa två Riks-Stånd, af deras Ledamöter. Nämiligen genom

1 Boramistarens och Riksdags-Fullmägtiaens ifrån Lovisa Stad, Herr And. Keppeli Memorial, rörande Privilegier för Borgare- och Bonde-Stånden. Upläst i Borgare-Ståndet d. 26 Jan. 1770, jämte Project til samma Privilegier. Stockh. Tr. hos Carl Stolpe 1770 4. arf 4:0.

2 Memorial d. 15 Jan. 1770 af Jonas Olofsson Norberg, Riksdagsman från Sedra Angermanland. Stockh. Tr. i Grefvingsska Tryckeriet 1770. 4 Sid. 4:0.

Men denna Sak, som gemensamt angår alla Odal- eller Ofrälse-Mån, hwilar ånnu til Riksens Höglöfliga Stånders ytterligare åtgård.

Jmedertid har hååndt, att wid denna tid nåstledit år en Skrifswåppling blifwit börjad om Frälse- och Ofrälse-Ståndens befodringsrättighet til högre Ambeten. De ordasått, som i ett Publict Document

(*) I senare tider åro likwål någre obehaglige Frågor wåckte, om Presterskapets Wederlag och Tionde af Säterier.

ämnent blifwit nyttjade, den 13 Octob. 1768: "Att Adelen war
 „änkad genom sin födsel til att uppfylla de förnämsta af Rikets Am-
 „beten" (*), hafwa härtil icke kunnat gifwa första anledning; eme-
 dan samma Document ej utgafs för Allmänheten, förrän efter den
 21 Julii 1770 (**). Men då Vice-Præsidents-Ämbetet i Kongl.
 Åbo Hof-Rätt skulle åter besättas, och i Råds-Protocollet af d. 1
 Maji 1770, de orden inslöto: Att de högre Ämbeten uti 1723
 års Privilegier, blifwit Ridderkapet och Adelen förbehållne;
 på hvilken grund två Ofrälse Sökande, då icke kunde komma i
 consideration; begynte åtskillige utgifwa sina tankar öfver detta
 ämne, mot och med. De härutinnan sedan den tiden växlade Skrif-
 ter äro följande:

1 Ofrälsemåns sent omsider, tydeligen förkunnade Öde, anseende til deras
 Befordrings-Rättighet, eller Råds-Protocoll, som utwisar at de högre Ämbeten i
 Riket, endast äro Ridderkap och Adelen, förbehållne. Stockh. i Kongl. Finska
 Boktr. hos J. A. Carlbohm, 1770 i ark 4:0 (†).

2 En Adelsmans Tankar, om Frälse- och Ofrälse-Ståndens Rättigheter,
 i Befordrings-Mål. Stockh. hos Wennberg och Nordström 1770 i ark 4:0.

3 anledning af denna Skrift började Notarien wid Hof-Au-
 ctions-Kammaren i Stockholm, Herr Eric Ekholm, en Rättegång,
 hvaraf följande Handlingar, Protocoller, Inlagor, Förklaringar
 och Påminnelser blifwit till sakens uplysning genom Tryck särskilde
 utgifne:

A) Ut:

(*) Confist. Academici i Upsala Beträskande om Informations-Werket, Tr. Ups.
 1769, 4:0 Sid. 120.

(**) Se Acad. Secreter. Boudries Företal.

(†) Denna Titul på et Råds-Protocoll, war ganska oförmodad. Den 28 Aug.
 1770 följde derpå en sådan Notification. „Då flere denna tidens Wittre
 pennor åtagit sig at beskrifwa så många Öden, at man innom en kort tid fått
 se Adelsmannas-Ödet, Ämbetsmannas-Ödet, Prästmanna-Ödet, ja äfwen det
 nu sent omsider tydeligen förkunnade Ofrälsemanna-Ödet, förekommer nog be-
 synnerligt, at ingen haft insigt, hjerta, mod och styrka, at äfwen affskilra
 denna tidens Rebeliga Borgersmannas- och ärlige Dannemanna-Öde: Ännu
 för en stickelig Auctor, som skulle förskaffa honom icke allenast affättning på
 sin Skrift, utan äfwen heder och tack af hwarje uplyst och tänkande redelig
 Borgare och ärlig Danneman". Dagligt Allahanda. 1770 N:o 194.

A) Utdrag af Stockholms Norra För-Stads Östra Råmners-Rätts Protocoll, den 19 och 26 Junii 1770. Stockh. Er. hos Wennberg och Nordström 1770. 1 ark 4:o.

B) Dito Utdrag af Protocollet, d. 12 och 19 Julii 1770. Er. dersamma stades 1770. 1 ark 4:o.

C) Dito Utdrag af Samma Rätts Protocoll, d. 2, 7, 9 och 10 Augusti 1770. Er. dersamma stades 1770, 1 ark 4:o.

D) Stockholms Norra Förstads Östra Råmners-Rätts Dom: affagd d. 10 Aug. 1770. Er. dersamma st. 1770, 1 ark 4:o.

E) Notarien Herr E. Ekholms Inslaga til Justitia - Cancellers - Ämbetet, d. 11 Aug. 1770. Stockh. Er. hos J. A. Carlholm 1770, 4 Sidd. 4:o.

F) Notar. Ekholms Bestvär i Hval. Kongl. Svea Hof-Rätt, jämte Hof-tryckarne Wennbergs och Nordströms Förklaring. Stockh. Er. hos Wennberg och Nordström 1771. 1 ark 4:o.

G) Stockh. Norre Förstads Östra Råmners-Rätts Förklaring til R. Svea Hof-Rätt, d. 25 Octob. 1770. Stockh. Er. hos Wennberg och Nordström 1771, 12 Sidd. 4:o.

Men utom dessa Rättegångs-Handlingar, hafwa också ärskillige ge enskildte Skrifter utkommit, neml.

3. Swar på en Adelsmans Tankar, om Frälse- och Öfrälse-Ståndens Rättigheter i Befördringsmål. St. hos Wennberg och Nordström 1770, 1 ark 4:o (*).

B

4 Pt.

(*) I Dagl. Allahanda 1770, N:o 133. finnes detta Avertissement: „Den uplyste Adelsmannens tankar om Frälse- och Öfrälse-Ståndets rättigheter, har än vidare befast min gamla bergfasta Sats; ty detta och ingen ting annat i hopabinder Frihetens grundmur. Min tanka kan läsas till någon liten del i Dagligt Allahanda N:o 292 silledne år. Tiden måste nu tillstunda, att tänka på fierndels bytestwist. Swan blef wäl illa handterad för Religionen; men Gåsen samn igenom alla spända Böffer, ehuru gny och oro upwäcktes“. Den i förenämde Num. 292, åberopade Satsen är, att två lika tunga dragande Medbergare, böra i allo sianna lika förnåner: ett ämne som derstädes är utförde, i anseende till Husebehofs-Bränning i Stockholm, Carls-crona och Götheborg. I samma Dag-Skrift N:o 135 annonserades såsom utkommit och till Salu, för 12 öre Kopp:mt: „Ett på Regerings-Formen grundadt swar till Författaren af en Adelsmans tankar, om Frälse och Öfrälse-Ståndens Rättigheter i Befördringsmål; deruti det bewises, att Regeringen i det uogaste följt Lagarna, och således på det wärdigaste sätt bewakat Ridderkapets och Adelsens rättigheter,“. Men emedan wid efterfrågan, detta Swar icke fanns på utsatt tid och ställe, skrefs i samma Dag-Skrift, N:o 137: „Färt, limgtans-wärdt och artigt nog, wyre det för alla Öfrälsemän, att nu, efter 2:ne dagars förlopp, omsider för pengar, så

4. Uttrande til Hørfattaren af Svaret, om Frälse- och Ofrälse-Ståndens Rättighet i Befordringsmål. St. hos Wennberg och Nordström 1770, 4 Sidd. 4:o.

5. En Landt-Præsids Oförripeliga Tankar, om Ofrälsemanna-Odet. St. Fr. dersammas. 1770, 1 ark 4:o.

6. En Borgares Oförripeliga Mening om det sig omföder yppade Ofrälsemanna-Ode. St. Fr. hos Joh. A. Carlbohm, 1770. 1 ark 4:o.

7. En Landmans Bref til Adelsmannen, angående des utgifne Tankar om Frälse- och Ofrälse-Ståndens Rättigheter i Befordringsmål. St. Fr. i Kongl. Tryckeriet. 4 Sidd. 4:o.

8. En om sin påkostade Son, willrådig Bonde, i ansöande til det sig nu yppade Ofrälsemanna Ode. Stockh. Fr. hos Wennberg och Nordström 1770. 1 ark 4:o (*).

9. En Ofrälse-Tjänstemans uttrande, öfwer Svaret på en Adelsmans Tankar rörande Frälse- och Ofrälse-Ståndens Rättighet i Befordringsmål. Stockh. Fr. hos Pet. Hesselberg, 1770. 2 ark. 4:o.

10. Omvända Granskning öfwer den oförmodeligen upkomna Twisten om Frälse- och Ofrälse-Manna Rätt til högre Ämbeten. Upsala Fr. hos Joh. Edman. 24 Sidd. 4:o.

11. Fortsättning af en Ofrälse-Tjänstemans uttrande, rörande Frälse- och Ofrälse-Ståndens Rättighet i Befordringsmål. Stockh. Fr. hos Carl Stolpe 1770.

på enskildt papper skåda, hvad Brott emot Regeringen begådt är, samt hvad Ode Auctor til Tankarne af en penna får undergå, innan Mansafning och Dom föregått. Efter gifwen anledning, tyckes Uphofsmanen till den Intimation vara ett Huswud drygare än andra, emedan Titelen till Afhandlingen, redan rögt för stort hjerta.

(*) Uti Skriften Daal. Allahanda 1770, N:o 140, d. 25 Junii, infördes här emot en sådan Påminnelse: "Till den på sin Son kostade willrådige Bonden. Som Bonde-Ståndet utgör 4:de delen af Rikens Ständer, så wore önskeligt, det hwar Bonde, hvilken förmåga äger, wille påkostas sina Söner, såsom de öfrige 3:ne Ständer göra, på det, när Riksdagar infaller, man ej hade swårighet, både att få Fickelig Taleman, som ock i Deputationerne, Fickelige Ledamöter wid Rådplågningarna. För öfrigt kan den willrådige Bonden, som i Post-Tidningen N:o 47 omtalas, af sin Faderliga Kärlek till des Son, gifwa honom ett halfft, eller en fjerdel med sig af Hemmanet, ja, om det ej mera wore än en 8:del, så kunde Sonen med flere sig af den delen bättre föda, än mången Kongl. Maj:ts Tro-Man, så af Militaire- som Civile-Staterna, hwilka ej efter sina Förälldrar något betydligt ark bekommit. Ty man hafwer aldrig sedt någon arbetsam Utkerman, gå i kring och tiggas, eller frukta, att ifrån sitt Ämbete blifwa licentierad". Härpå utkom ett tämeligen skarpt och Satiriskt Swar i Samma Skrift, N:o 268; men hwilken Nummer numera är genom offentelig Publication förbudet.

1770. 2 och et halft ark 4:o. NB. Hr Swar på den Dwäldiga Grauskuingen; men denna Fortsättning följer i Sido-talet föregående Stycket, från Sid. 17 til och med 36.

12. Bref til den Dwälduge Grausfaren öfwer den oförmodeligen upkomne Twisten: i Ambeten. Upl. Er. hos Joh. Edman, 1770. 20 Sid. 4:o.

13. Fortsättning af Brevet til den Dwälduge Grausfaren öfwer den oförmodeligen: i högre Ambeten. Er. dersammastädes, 1 och et halft ark, från Sid. 21 til och med 31. 4:o.

14. En Adelsmans Förslag, til flera Syfflors uptagande, bland Rikets högre Ambeten. Stockh. Er. hos Carl Stolpe, 1770. 11 Sid. 4:o.

15. Tankar ifrån et stilla Lugn, rörande Vice-Præsidents Förslager. Upl. Er. hos Edman 1770. 4 Sid. 4:o.

16. Curieuse Frågor i anledning af Befordrings Twisten Frälse: och Ofrälsemån imellan. St. Er. hos Joh. Georg Lange, 4 Sid. 4:o.

17. Twisten emellan Adels och Odal-Stånden, om Rättigheten til Rikets Höge Tjenster, Beträktad på den Politiska Sidan. St. hos Wennberg och Nordström, 1770. 39 Sid. 4:o.

18. En Adelsmans Tankar, om Frälse: och Ofrälse-Ståndets Rättigheter, i Befordrings-Mål. Senare Stycket. St. dets. 1770. 20 Sid. 4:o.

19. Bihang och Förklaring öfwer wisa Ställen i senare Stycket af Adelsmans Tankar: i Befordrings-Mål. St. Er. dets. 1770. 4 Sid. 4:o (*).

20. Swar på Senare Stycket af en Adelsmans Tankar, jämte Bihang et om Frälse: och Ofrälse-Ståndens Rättigheter i Befordrings-Mål. St. Er. hos Wennb. och Nordst. 1770. 1 ark. 4:o.

21. Dwäldiga Tankar öfwer Skriften, kallad: en Adelsmans Tankar: i Befordrings-Mål. Förre Stycket. Stockh. Er. hos Joh. Georg Lange, 1770. 16 Sid. 4:o.

22: Dito Senare Stycket. Er. dersammastädes. 1770. 24 Sid. 4:o.

Hit höra ock desse, som uti periodiska Skrifter, till större delen, blifwit inryckte:

1. Notarien Ekholms Påminnelser wid en af Stockholms Stads Norra-Förstads Östra Kåmnårs-Rätt honom communicerad, utan något namns underskrift dit ingifwen Förklaring. Er. i Swenska Fatburen, 8:de Öpn. N:o. 16, 17. 8:o.

2. Den nyligen wäcke Frågan om Ofrälse-Ståndens Rättighet til de högre Ambeten, uplyst af våra Grundlagar. Sw. Fatburen 8:de Öpn. N. 18.

3. Notarien Ekholms widare påminnelser wid de Erindringer, den Anonyma Författaren til Skriften: En Adelsmans Tankar, hos den Lofs. Kåmnårs-

B 2

Rätten

(*) I anledning af dessa två Skrifter infördes i Dagl. Allshanda 1770, N:o 257, en Bers af Sven Odalman: och Inpromtu af L. A. C. J. N:o 268, en Bers af Ofrälseman. I N:o 279 en Bers, til war tids wäcka Skakwer, och et Swar i N:o 284, stält til alla som läst N:o 279.

Rätten ingifvit emot den förras Påminnelser och gjorde Påstående. Sw. Satabur. 8 Opn. Num. 19, 20 och 22.

4. Bref til Hof-Auctions Notarien Herr Ekholm, uti Bihang til hans så kallade Swenska Satabur. St. Tr. hos Wennberg och Nordström 1770. 4 Sidd. 8:o.

5. Kon. MAGMI LADULÅS Swar på den Adelige Folkunge-Slägtens Klagomål deröfwer, at Öfråffemån blefwo befordrade til högsta Ambeten i Riket. Sw. Sataburet. 9 Opn. Num. 11.

6. En Adelsmans Reflexioner til sin Wän, rörande Adels-Ståndet och Adelige Privilegierna. Dagl. Allehanda 1770 N:o 217.

7. Transkumt af en Faderns Bref til sin Son. Tr. i samma Dag Skrift, N:o 256.

8. Bref om Senare Stycket af en Adelsmans Tankar. Tr. ders. N:o 265.

9. Swar på Förre och Senare Delen af en Adelsmans Tankar om Frälse och Öfråffemån, Ståndens Rättigheter i Befordrings-Mål. Tr. ders. N:o 279.

10. Påminnelser wid detta Bref, af Epiphanes. Ders. N:o 292.

11. Utskrift af et Bref från Ekenäs af L. L. H. Dagl. Alleh. 1771. N. 15.

12. Swar på Brevet från L. L. H. i Ekenäs. Tr. ders. 1771. Num. 33.

13. Utdrag af et Bref ifrån en Kyrkoherde til sin Ambets Broder. Tr. ders. N:o 56, och omtryckt i N:o 70.

14. Swar til en Kyrkoherde, på det Bref, infördt i D. Alleh. för den 8 Martii 1771. Tr. ders. N:o 60.

Den som behagar genomläsa alla dessa, bättre och sämre Skrifter, samt jämföra de deruti ådömsa sidor anförde skäl, der skäl finnas; torde öfwer hela stridigheten, då den anses utan föredom, kunna fålla det owäldigaste omdöme, hwilket ock Swenska Folket med all rätt wäntar af uplysta och om alla Rikers Inwånare lika sorgfälliga Ständer.



Någre Öfversättningar hafwa ock, som det tyckes, i anledning af detta ämne utkommit: nemligen:

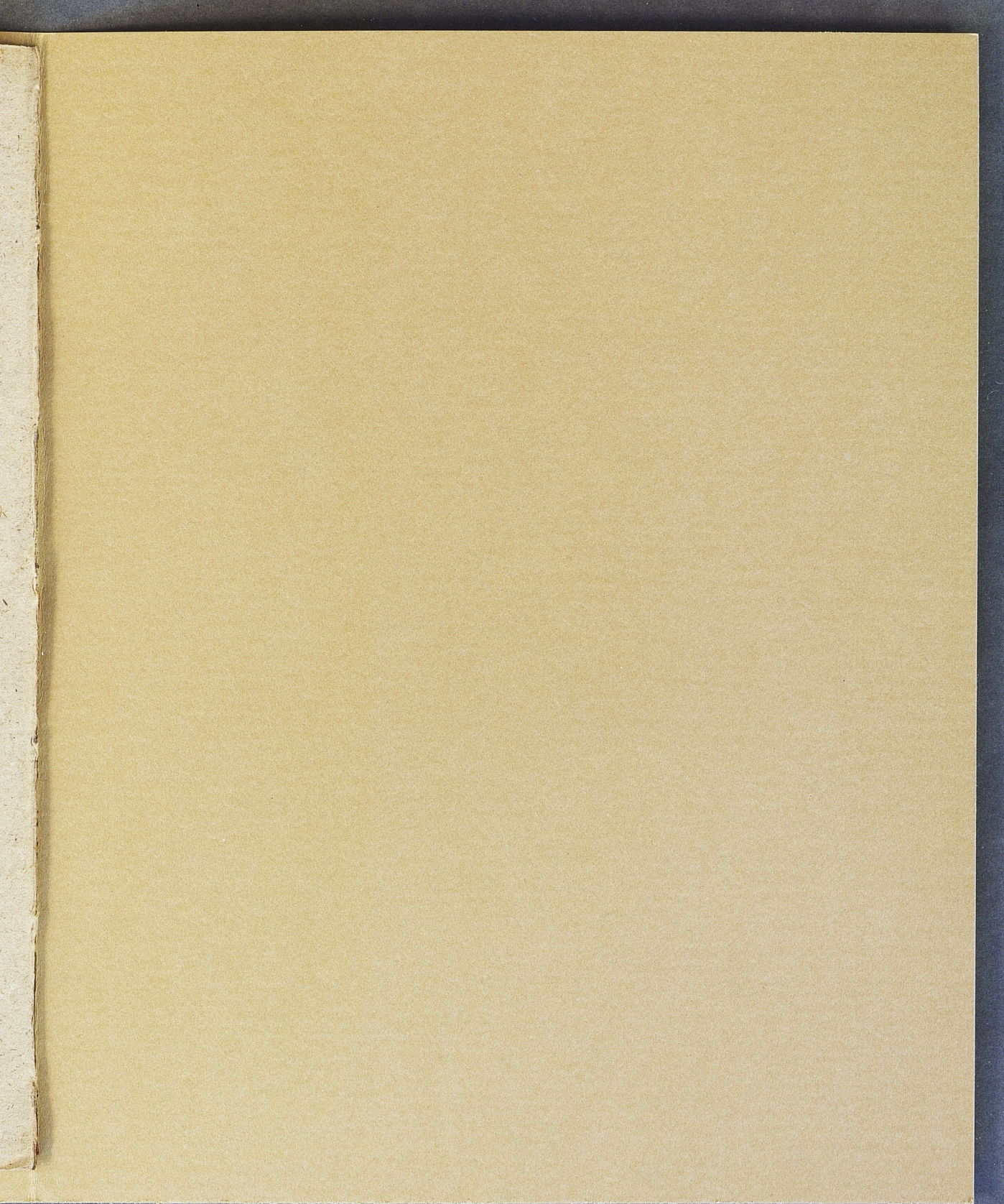
(A) Öfversättning af Despreaux Boileaus Vite Satire i Oeuvres Divers, angående Adelskap. St. Tr. hos Wennberg och Nordström, 1770. 1 ark 4:o.

(B) Urwal af några måst märkwärdiga Bref, til Lorderne Grafton och Hallifax, med flera ifrån den ryktbare Wilkes i England. Öfversättning. St. hos J. A. Carlbohm 1770. 32 Sid. 4:o.

(C) Öfversättning ur Le Diogene Moderne, Brevet 52. Lord- til Chevailler Baronet. St. Tr. dersammast. 1771 4:o.

(D) En Chinesisk Philosophs egna Tankar, om Engelska Friheten: Öfversättning med Anmärkning af en Swensk Wärlds-Borgare. St. hos Wennberg och Nordström 1771. 16 Sidd. 4:o. Emot denna utkommo Nödige Påminnelser, i Dagl. Allehanda, 1771, N:o 21, och Swar på dem, i N:o 32.

(E) En Bondes Märkelige Tal, hållit in för Romerska Senaten, för femton hundrade år tilbaka. Öfversättning ifrån Latin. Stockh. Tr. hos P. Wessberg 1771. 2 ark 4:o. Med flera.





www.books2ebooks.eu